

שאל אביר ויגדר

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

"ואיש את קדשיו לו יהיו איש אשר יתן לכהן לו יהיה" (ה'י')

מה ענין זה לפרשת גזל?

ברם, אנשים שוטים סבורים כי הממון המונח בקופתם שלהם הוא, ואילו הממון שהם נותנים אינו עוד שלהם, ועל-כן שואפים הם למלא את אוצרותיהם בממון זרים. ואולם, באמת הדברים הפוכים. דווקא הממון הניתן למטרות

קדושות

- "איש

א

קדשיו" -

והניתן

לכהנים

ולתלמידי

חכמים -

"אשר יתן

לכהן" - הוא הוא אשר נשאר קניינו של האדם לצמיתות - "לו יהיה" - ואילו זה שהוא צובר בקופתו, ומכל שכן ממון של זרים, אינו שלו כלל ועיקר. תוך הרף עין עלול כל הונו להינדף כעשן...

בינה לעתים-מעונה של תורה

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל:

ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים: www.piruma.com/

shal_avicha

מקורו בפסוק: "זאת חנוכת המזבח" (ז, 84).

מה למדים ממילות הסיום של ברכת הכהנים: "וישם לך שלום"? אמר ריב"ל "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום" (מסכת עוקצין).

מה לומד בעל הטורים מהמילה "שלום" בברכת כהנים? לפי בעל הטורים שלום = עשו. ללמדנו להקדים שלום לכל אדם ואפילו לגוי.

"יברכך ד' וישמרך". מה מהות ברכות אלו לפי רש"י? יברכך = בממון. וישמרך = מהליסטים שלא ישדדו אותך.

"מחרצנים ועד זג לא יאכל (הנזיר)". מהו זג? זג = קליפת הענב.

מדוע נכללו בקרבנות הנשיאים 3 מיני קרבנות (בעל הטורים)? אילים, כבשים ועתודים כנגד: כהנים, לויים וישראלים וכן כנגד תורה, נביאים וכתובים.

מה הקשר בין פרשת נשא, תהילים פרק קי"ט ומסכת בבא בתרא?

כולם הארוכים ביותר בסוגם וקשורים למספר 176. בנשא ובתהילים קי"ט יש 176 פסוקים, במסכת בבא בתרא יש 176 דפים.

מדוע נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה?

לפי הגמרא בסוטה "כל הרואה סוטה בקלולה זיר עצמו מן היין".

"כל ימי נזרו". מהו משך הנזירות המינימלי (סתם נזירות) ומה הרמז לכך? 30 יום. נרמז מהמילה "נזיר יהיה". יהיה בגימטריא = 30.

מה הם שמות א. הנשיא שהקריב ביום הראשון. ב. הנשיא שהקריב ביום האחרון? א. נחשון בן עמינדב נשיא יהודה. ב. אחירע בן עינן נשיא נפתלי.

מאיזה פסוק בפרשתנו לקוח שמו של היום האחרון בחנוכה? היום האחרון נקרא "זאת חנוכה".

שאלות ותשובות על ההפטר (שופטים י"ג)

שמשון = שמש קטנה. הקב"ה נמשל לשמש "כי שמש ומגן ד' א" (תהילים פ"ד). לפי סוטה דף י' "מה הקב"ה מגן על העולם, אף שמשון מגן על דורו".

מה משמעות השם: "דלילה"? דלילה = דילדלה את כוחו, את ליבו ואת מעשיו של שמשון (סוטה ט:).

מה שם אמו של שמשון? אמו של שמשון = צלפונית (בבא בתרא צ"א).

מנין למדים את מאמר רבי יוחנן "שמשון חגור ב-2 רגליו היה"? מהפסוק: "דן שפיפון עלי אורח" (לפי סוטה דף י'). שפיפון = פעמיים שפי שפירושו צולע כמו שכתוב אצל בלעם: "וילך שפי". כידוע שמשון משבט דן.

מה הקשר בין הפרשה להפטר? שמשון היה נזיר, ובפרשה מדובר על נזיר.

לפי ההלכה מה היא: "נזירות שמשון"?

נזירות שמשון היא נזירות מלידה. יש איסור על גילוח ועל שתיית יין, אך מותר להיטמא למת!

"ותחל רוח ד' לפעמו בין צרעה ובין אשתאול". מה הם צרעה ואשתאול?

לפי הגמרא סוטה י': צרעה ואשתאול = 2 הרים גדולים ועקרון שמשון וטחנם זה בזה.

מה הקשר בין יהודה לשמשון? שניהם פגשו את נשותיהם בישוב תמנה.

מה משמעות השם: "שמשון"?

טוב לי תורת-פיך מאלפי זהב וכסף

מעשה בתלמיד-חכם אחד שנסע בספינה. באותה ספינה נסעו סוחרים עשירים, שהובילו עמם סחורות. היו הסוחרים מתגאים בסחורותיהם איש לפני רעהו ומתארים את העסקים המוצלחים שצפויים להם.

רק היהודי החכם ישב עם ספריו ולמד, ולא השתתף בשיחותיהם של הסוחרים.

שאלו הסוחרים את היהודי: "האם גם אתה מוליך עמך סחורה?"

השיב החכם: "כן, אך סחורתי יקרה יותר מכל סחורותיכם".

שמעו כך הסוחרים והתחילו לנסות לנחש איזו סחורה יקרה זו שמוכר עמו היהודי. אחד אמר: "ודאי הוא מוכר משי יקר". שני אמר: "אני חושב שיש עמו תכשיטי-זהב מרהיבים". שלישי אמר: "ואולי הוא נושא עמו יהלומים ואבנים יקרות אחרות?".

מרב סקרנותם החלו לחפש את הסחורה. הם שאלו את רב-החובל היכן מצויה סחורתו של היהודי. אמר להם רב-החובל: "היהודי הזה לא הביא עמו שום סחורה". בדקו הסוחרים בחדרו, וראו שאין גם שם זכר לסחורה כלשהי. כך חיפשו ובדקו ולא מצאו דבר.

לגלגו הסוחרים על היהודי: "לא סוחר אתה, אלא סתם עני שאין לו מאומה". אך החכם שתק ולא השיב להם מלה.

הספינה המשיכה במסעה ולפתע התנפלו שודדי-ים על האניה ולקחו את כל הסחורה שהיתה בה. הסוחרים העשירים נותרו בלי כסף ובלי רכוש, רק עם בגדיהם אשר לעורם.

אמר להם החכם: "עכשיו תיווכחו שסחורתי יקרה יותר משלכם".

כשהגיעו ליבשה, נכנס החכם לבית-המדרש והחל לשוחח בדברי-תורה עם יושבי בית-המדרש. הללו ראו מיד כי האורח הוא חכם גדול. מיהרו להזמין את כל תלמידי-החכמים, והאורח דרש לפניהם דרשה נפלאה ועמוקה.

אחרי הדרשה הכינו לכבודו סעודה גדולה וכיבודו כבוד רב. אחר החכם למארחיו: "אנא מכם, דאגו גם לסוחרים שבאו עמי בספינה, אשר שודדים גדלו מהם את כל סחורותיהם והשאירו בעירום ובחוסר-כל". שמעו היהודים בקולו, הכינו אכסניה לסוחרים ונתנו להם כסף שיוכלו לקנות אוכל ולחזור לבתיהם".

היו הסוחרים מלאי תודה לחכם, ובאו לבקש את סליחתו על שלגלו עליו בהיותם בספינה. אמר להם: "הלא אמרתי לכם שסחורתי יקרה יותר משלכם: הסחורה שלכם יכולה להינטל מכם, ואילו סחורתי קיימת לעד".

ועל כך אמר דוד המלך: "טוב לי תורת-פיך מאלפי זהב וכסף".

אתר חב"ד (ע"פ מדרש תנחומא)

1. כמה שמות יש לחג השבועות?

7 שמות: חג הקציר, מתן תורה, יום החמישים, שבועות, ביכורים, עצרת ויום הקהל.

2. חג שבועות נקרא גם בשם "עצרת". א. מה משמעות שם זה? ב. על מה נידונים בחג?

עצרת = עצור מלעשות מלאכה. ב. בעצרת נידונים על פירות האילן.

3. מדוע נקרא הלימוד בליל שבועות בשם "תיקון"?

הלימוד הוא תיקון לכך שבנ"י ישנו בלילה שקדם למתן תורה.

4. כיצד קשור המספר 3 לחג השבועות? ציין 5 הקשרים.

בגמרא שבת פ"ח נאמר: "ברוך שנתן תורה משולשת (=תורה, נביאים וכתובים) לעם משולש (כהן, לוי וישראל) בחודש השלישי (סיון) ע"י שלישי לבטן (משה) ביום השלישי (לימי ההגבלה).

5. ציין 5 נוזלים שאליהם נמשלה התורה.

רמז בראשי תיבות: "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים" = חלב, דבש, שמן, יין, מים.

6. מדוע נוהגים לאכול מאכלי גבינה בשבועות?

על שם הר סיני שנקרא "הר גבנונים".

7. דוד המלך נולד ונפטר בשבועות. מי עוד נפטר באותו תאריך שבו שנולד?

משה רבנו נולד ונפטר בז' אדר.

8. "סלינו על כתפנו הבאנו ביכורים". במה היו מביאים את הביכורים? א. העשירים? ב. העניים? א. סלים של כסף זהב.

ב. סלי נצרים מקש.

9. מי חיבר את מגילת רות? שמואל הנביא.

10. מה הקשר בין מגילת רות לחג השבועות? ציין 3 הקשרים.

א. שניהם חלים בתקופת הקציר. ב. התורה היא תורת חסד וגם מגילת רות תוכנה חסד. ג. דוד המלך נולד ונפטר בשבועות, ובמגילת רות מספרים על יחסו.

11. אילו אישים במגילה קיבלו את התואר: א. גיבור-חיל? ב. אשת-חיל?

א. בועז. ב. רות.

12. עבור מי היה דוד: א. נכד? ב. ניין?

דוד היה נכד של עובד ונין של בועז.

13. על מה נאמר במגילה: "וזאת התעודה בישראל"? על הפעולה של: "שלף איש נעלו ונתן לרעהו".

14. רות אמרה לנעמי "כי המוות יפריד ביני ובינך". על מי נאמר בתנ"ך: "בחייהם ובמותם לא נפרדו"? "שאל ויהונתן הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו".

15. מדוע מאחרים להתפלל ערבית בליל שבועות?

כדי לקיים את הכתוב על ספירת העומר: "שבע שבתות תמימות תהינה".

16. מדוע נוהג לקשט את בית הכנסת בירק ועשבים בחג השבועות?

בשבועות נידונים על פירות האילן, וכן זכר למעמד הר סיני שהיה מעוט בעשבים.

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

1. "צו, את-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׁלְחוּ מִן-הַמִּחֲנֶה" (ה', ב').
א. שלוש מחנות קיימים בעם ישראל, השונים בקדושתם. כיצד נקראים שלושת המחנות? (רש"י ה', ב').
ב. מהיכן משולחים האנשים הבאים: מצורע? זב? טמא נפש?
2. "דַּבֵּר, אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אִישׁ אוֹ-אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִקַּל-חֲטָאת הָאָדָם" (ה', ו').
איש הגוזל את חברו ונשבע לבית הדין שלא גנב ואח"כ הודה בגניבה:
א. כמה צריך להשיב לגזול? (ה', ז').
ב. כדי שיתכפר לו צריך להביא קורבן. כיצד נקרא קורבן זה?
ג. אם מת הנגזל ואין לו יורשים כגון שהנגזל גר, למי מחויב הגזול להשיב?
3. "כֹּה תִּבְרְכוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: אָמֹר, לָהֶם" – כיצד מפרש רש"י את המילים "אָמֹר לָהֶם"? (וי', כ"ג, שני פירושים).
עיין ברש"י על ברכה זו והסבר את המילים: יברכך? ישמרך? יאר ה' פניו?
4. ה' מסכים לברכתם של הכהנים – כיצד רואים זאת בפסוק כ"ז בפרק ו'?
5. מדוע זכו דווקא אנשים אלו להתמנות כנשיאים? (רש"י, ז', ב').
6. ביום הקמת המשכן מתחילים הנשיאים בהקרבת הקורבנות. מדוע לא התחילו גם בתרומת המשכן? (רש"י, ז', ג').